

Izmjene poslovnika u cilju organizacije rada parlamenta tokom pandemije COVID-19

Zakonodavna tijela, kao stub demokratskog društva, predstavljaju volju naroda, usvajaju zakone i vrše nadzor nad izvršnom granom vlasti. Međutim, novonastala situacija i pandemija COVID-19 stavila je zakonodavce širom svijeta pred jedinstveni izazov, što je mnoge parlamente dovelo do preispitivanja parlamentarnih procedura, uvođenja inovativnih tehnika u rad u cilju održavanja suštinske uloge parlamenta, sprovođenja aktivnosti u vezi sa sprečavanjem i ublažavanjem posljedica širenja virusa, te povezivanja sa građanima. U tom kontekstu, parlamenti širom Evrope prilagođavaju se vanrednim okolnostima i na niz načina nastoje da održe svoju ključnu ulogu u demokratskom društvu. Pojedini parlamenti sveli su svoju funkciju na razmatranje hitnih pitanja koja se tiču posljedica COVID-19 (Francuska), te omogućili održavanje sjednica odbora na daljinu (npr. Danska, Finska), drugi održavaju sjednice uz poštovanje socijalne distance (poput Hrvatske), dok su, pak, neki parlamenti izmijenili pravila o radu kako bi bili u mogućnosti da na adekvatan način vrše svoje nadležnosti (poput Belgije, Litvanije, Njemačke, Poljske, Slovenije). U nastavku dokumenta ukratko su predstavljeni podaci u vezi sa izmjenama poslovnika parlamenata nekoliko zemalja usljed situacije izazvane širenjem COVID-19: Belgija (Predstavnički dom), Litvanija, Njemačka (Bundestag), Poljska (Sejm), Slovenija (Državni zbor), kao i Evropski parlament.

Glavni nalazi istraživanja

U cilju prilagođavanja promjenama nastalim zbog COVID-19 i stvaranja pravnog osnova za održavanje sjednica odbora i plenarnih sjednica, kao i glasanja na daljinu svoje poslovničke izmijenili su parlamenti obuhvaćeni istraživanjem, dok je alternativni način elektronskog glasanja u Evropskom parlamentu uveden izmjenom i dopunom Odluke Biroa EP o pravilima glasanja.

Uvođenje rada i glasanja na daljinu odnosi se na sjednice odbora i sjednice parlamenta (Predstavnički dom Parlamenta Belgije, Evropski parlament, Donji dom Parlamenta Poljske, Donji dom Parlamenta Slovenije), ili **samo na sjednice odbora** kao što je to slučaj u Parlamentu Litvanije i njemačkom Bundestagu. U Njemačkoj, plenarne sjednice ne mogu biti održane na daljinu, već je fizičko prisustvo poslanika na sjednici obavezujuće, pri čemu je kvorum smanjen na 25% poslanika. Izmjenama poslovnika Evropskog parlamenta **detaljno je predviđen način glasanja na daljinu.**

Izmjene u pogledu održavanja sjednica na daljinu su **privremenog karaktera** u Evropskom parlamentu (do 31. jula 2020) i njemačkom Bundestagu (do 30. septembra 2020. godine).

Osim izmjena u pogledu održavanja sjednica na daljinu, njemački Bundestag izmijenio je Poslovnik u dijelu koji se odnosi na ovlašćenja Bundestaga za oduzimanje imuniteta poslanicima, u kontekstu mjera predviđenih Zakonom o zaštiti od zaraznih bolesti.

Donji dom Parlamenta Belgije (Predstavnički dom) izmijenio je Poslovnik 26. marta 2020. godine kako bi omogućio da se poslanici, pod određenim uslovima, smatraju

„prisutnima“ na sjednici odbora i plenarnoj sjednici, čak i ako nijesu fizički prisutni, kao i da glasaju elektronskim putem ili e-poštom.

Ovo je novina u Parlamentu Belgije koja se odnosi na situaciju izazvanu širenjem COVID-19. Iako Poslovnik u principu nije zabranjivao sastanke putem video-konferencijskog sistema, ranije nije bilo mogućnosti da se na sjednicama učestvuje na daljinu. Shodno novinama, podrazumijeva se, da osim glasanja elektronskim putem, poslanici zadržavaju pravo na podnošenje amandmana, uključujući i one koji su spriječeni da budu fizički prisutni na plenarnoj sjednici.

Biro **Evropskog parlamenta** je na vanrednoj sjednici 20. marta usvojio Odluku o dopuni Odluke od 3. maja 2004. godine o pravilima glasanja. Cilj dopune je uvođenje, shodno specifičnim uslovima, mogućnosti sistema alternativnog elektronskog glasanja. U nastavku teksta nalazi se sadržaj dopunjene Odluke.

Uzimajući u obzir odredbe Poslovnika Evropskog parlamenta koje se odnose na nadležnosti predsjednika u pogledu sjednica Parlamenta, nadležnosti Predsjedništva u pogledu sjednica, te upotrebe sistema elektronskog glasanja¹, a imajući u vidu sljedeće:

- *Zbog situacije u vezi sa javnim zdravljem koju je izazvalo širenje pandemije COVID-19, mnoge države članice uspostavile su različita ograničenja u pogledu putovanja. Osim toga, Belgija, Luksemburg i Francuska uvele su rigorozne mjere u vezi sa javnim zdravljem, što se odnosi i na tri mjesta na kojima Evropski parlament zasijeda i radi;*
- *Mehanizmi elektronskog glasanja koji su predviđeni Odlukom Biroa EP od 3. maja 2004. godine o pravilima glasanja, kao i to da trenutna praktična primjena ovih mehanizama na tehničkom nivou podrazumijeva fizičko prisustvo svih poslanika na jednom mjestu;*
- *U cilju smanjenja rizika po zdravlje poslanika i sekretarijata, a istovremeno stavarajući mogućnost da Parlament i dalje bude u stanju da nastavi sprovođenje osnovne zakonodavne i budžetske funkcije, da ostvari potpunu ulogu u slučaju potrebe usvajanja hitnih mjera na nivou Unije, stvara se mogućnost upotrebe alternativnog sistema elektronskog glasanja koji bi parlamentu omogućio da zadrži svoju ulogu i bude u mogućnosti da hitno glasa u kontekstu vanredne situacije u javnom zdravlju širom Evrope;*
- *Odluka Biroa EP od 3. maja 2004. godine o pravilima glasanja treba da bude izmijenjena u skladu sa navedenim u ograničenom vremenskom periodu.*

Biro Evropskog parlamenta usvojio je sljedeću Odluku:

Ukoliko predsjednik smatra da, u svijetlu situacije u vezi sa pandemijom COVID-19, uslovi upotrebe sistema elektronskog glasanja sadržani u Odluci Biroa o pravilima glasanja mogu predstavljati rizik po zdravlje poslanika EP i sekretarijata ili je upotreba tog sistema otežana sistemskim ograničenjima putovanja koja važe u određenom broju država članica, **predsjednik EP može odlučiti da se na sjednicama koje predsjednik odredi može koristiti alternativni sistem elektronskog glasanja.** Predsjednik je u obavezi da bilo koju

¹ Rules of Procedure of the European Parliament, Rules 22(2), 25(4), and 192 (1)

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02-TOC_EN.html (pristupljeno 13.4.2020)

odluku u vezi sa alternativnim glasanjem objavi na internet stranicama Parlamenta najmanje 24 sata prije početka date sjednice.

U slučaju da, na osnovu prethodno navedenog, predsjednik odluči da koristi alternativni sistem elektornskog glasanja, **glasanje se odvija na sljedeći način:**

- a) Lista za glasanje, kao i vrijeme otvaranja i vrijeme zatvaranja glasanja objavljuju se na internet stranicama Parlamenta. Lista za glasanje, glasački listić, kao i vrijeme otvaranja i zatvaranja glasanja šalju se elektronskom poštom sa adrese plenaryvote@europarl.europa.eu na službene e-mail adrese svih poslanika.
- b) Poslanik glasa na način što popuni i potpiše štampani glasački listić.
- c) Poslanik šalje elektronskom poštom primjerak svog glasačkog listića, kao skeniranu verziju ili fotografiju u PDF ili JPG formatu ili bilo kojem sličnom standardnom elektronskom format, koji omogućava jasnu i čitljivu fotografiju, na e-mail adresu plenaryvote@europarl.europa.eu.
- d) Predsjednik utvrđuje rezultat glasanja na osnovu glasačkih listića koji su primljeni prije ili u vrijeme zatvaranja glasanja.
- e) Upotreba alternativnog elektronskog glasanja, zajedno sa rezultatima glasanja, navodi se u zapisniku sa sjednice.

Odluka Biroa EP u vezi sa alternativnim elektronskim glasanjem stupila je na snagu 24. marta 2020. godine i primjenjivaće se do 31. jula 2020. godine, pri čemu je predviđeno da može biti izmijenjena u kontekstu razvoja situacije u vezi sa javnim zdravljem.²

U **Parlamentu Litvanije** je nedavnim izmjenama Poslovnika odborima omogućeno da organizuju sjednice na daljinu. U tu svrhu odbori koriste softver „*Microsoft Teams*“. Pomenuti mehanizmi koriste se po prvi put u Parlamentu zbog epidemije korona virusa i **za njihovu primjenu bilo je neophodno usvojiti izmjene poslovnika**. Osim što je izmjenama Poslovnika omogućeno odborima da održavaju sjednice na daljinu, donijeta je odluka da se sjednice Borda Parlament (sačinjenog od predsjednika Parlamenta, potpredsjednika i lidera opozicije) mogu održavati na daljinu. U nastavku teksta predstavljene su ključne izmjene Poslovnika Parlamenta Litvanije.

Nakon proglašenja vanrednog stanja u zemlji, u skladu sa procedurom utvrđenom Zakonom o civilnoj zaštiti, sastanci odbora Parlamenta i odluke donijete na njima mogu biti organizovani na daljinu elektronskim putem. Prilikom donošenja odluka odbora na ovaj način, potrebno je obezbijediti identifikaciju članova i rezultata njihovog glasanja i audio snimak na internet stranicama Parlamenta.

Sjednice odbora Parlamenta, osim zatvorenih sjednica i u slučaju kada ne postoji mogućnost za to, emituju se putem internet stranica Parlamenta. Audio snimci sa sjednica snimaju se putem kompjuterskih uređaja za čuvanje podataka i šalju u arhiv Parlamenta u skladu sa propisima predviđenom procedurom. U navedenim slučajevima, odluke na sjednicama odbora usvajaju se većinom glasova članova odbora. Ukoliko su glasovi ravnomjerno raspoređeni, odlučujući glas ima predsjednik odbora, ili njegov zamjenik, ukoliko predsjednik ne prisustvuje sjednici.

² EUROPEAN PARLIAMENT DECISION OF THE BUREAU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 20 March 2020 supplementing its Decision of 3 May 2004 on rules governing voting

Nakon proglašenja vanrednog stanja, Bord Parlamenta vrši ovlaštenja predviđena Poslovníkom, razmatra i odlučuje o programu rada Parlamenta, te ukoliko je potrebno, podnosi i predlog odluka o ovim pitanjima Parlamentu. U pogledu aktivnosti parlamenta nakon proglašenja vanrednog stanja, izmjenama Poslovníka predviđeno je da se shodno odluci Borda mogu organizovati na daljinu sjednice radnih tijela (odbora i komisija), a odluke se mogu donositi elektronskim putem. Prilikom donošenja odluka radnih tijela potrebno je obezbijediti identifikaciju poslanika i rezultate glasanja, a ukoliko postoji mogućnost, audio snimak i prenos zasijedanja biće omogućeni na internet stranicama Parlamenta.³

Donji dom Parlamenta Njemačke (Bundestag) privremeno je izmijenio Poslovník u cilju suočavanja sa poteškoćama izazvanim širenjem COVID-19. Što se tiče radnih tijela Bundestaga, učešće poslanika na daljinu omogućeno je najkasnije do 30. septembra 2020. godine. **Kada su u pitanju plenarne sjednice, prisustvo poslanika je obavezujuće i nije moguće održati sjednicu niti glasati van plenarne sale.**

U tom smislu, **Poslovníku je dodat član 126a, na određeni vremenski period, što omogućava posebnu primjenu Poslovníka pod otežavajućim uslovima usljed COVID-19.**

Novi član Poslovníka donosi sljedeće izmjene:

- Kvorum je sveden na 25% poslanika (za plenarne sjednice i sjednice odbora),
- Proširena je mogućnost upotrebe pisanih procedura u odborima,
- Dozvoljeno je učešće na daljinu u radu odbora,
- Pristup saslušanjima ili sjednicama odbora može biti ograničen na prenos putem sredstava elektronske komunikacije.

Bundestag može donijeti odluku o ukidanju odredbe 126a u bilo kojem trenutku.

Osim toga, dodavanjem novog člana (6a) izmijenjen je i Aneks 6 Poslovníka koji se odnosi na imunitet poslanika, konkretno **na odluke Bundestaga koje se tiču oduzimanja imuniteta poslanicima. Naime, u skladu sa članom 6 Aneksa 6 Poslovníka Bundestaga**⁴, Odbor za nadzor izbora, imunitet i Poslovník može putem preliminarne odluke zahtijevati od Bundestaga da obustavi proceduru u skladu sa članom 46, stav 4 Ustava koji predviđa da se na zahtjev Bundestaga obustavlja krivični postupak protiv poslanika, pritvor ili drugo ograničavanje ličnih sloboda poslanika. Takođe, član 46 Ustava u stavu 3 predviđa da je **dozvola Bundestaga potrebna** za bilo kakvo ograničavanje ličnih sloboda poslanika, kao i za pokretanje postupka protiv poslanika, što uključuje i mjere u skladu sa Zakonom od zaštite od zaraznih bolesti.⁵ Izmjenom Aneksa 6 Poslovníka i dodavanjem člana 6a, omogućena je primjena mjera u skladu sa Zakonom o zaštiti od zaraznih bolesti.

³ STATUTAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTO NR. I-399 33, 34 IR 53 STRAIPSNĖJŲ PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO DVIDEŠIMT DEVINTUOJU SKIRSNĖJŲ, 2020 m. kovo 17 d. Nr. XIII-2813, Vilnius <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/caea0602686d11eaa02cacf2a861120c?jfwid=lqhyiw89e> (pristupljeno 13.4.2020)

⁴ Rules of Procedure of the German Bundestag <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf> (pristupljeno 12.4.2020)

⁵ Basic Law for the Federal Republic of Germany <https://www.btg-bestellservice.de/se/index.php?sid=164ed98ccb88ac6b0af099234b42baf0&navi=1&subnavi=50&anr=80201000> (pristupljeno 12.4.2020)

Član 6a Aneksa 6 glasi:

Njemački Bundestag odobrava mjere naložene u skladu sa Zakonom o zaštiti od zaraznih bolesti kojima se ograničava sloboda poslanika Bundestaga. Nadležni organi dužni su da bez odlaganja obavijeste predsjednika Bundestaga o mjerama naloženim protiv poslanika. Odbor za kontrolu izbora, imuniteta i Poslovnik nadležan je da ispita da li su mjere opravdane Zakonom o zaštiti od zaraznih bolesti, te da li mjere utiču na funkcionalnost njemačkog Bundestaga. Ukoliko ih smatra neopravdanim i neprihvatljivim, Odbor može putem preliminarnе odluke zahtijevati obustavu naređenih mjera. Ukoliko Odbor nije u mogućnosti da se sastane u roku od dva dana od prijema obavještenja, predsjednik Bundestaga ima pravo koje pripada Odboru u tom pogledu. Predsjednik je dužan da bez odlaganja obavijesti Odbor o svojoj odluci. U svim ostalim slučajevima, poslanici ne smiju biti spriječeni opštim mjerama u skladu sa Zakonom o zaštiti od zaraznih bolesti, poput obavezujućeg ograničenja kretanja, u vršenju svog mandata, naročito kad je riječ o putovanju na sjednice i sastanke njemačkog Bundestaga.⁶

Donji dom Parlamenta Poljske (Sejm) izmijenio je Poslovnik 26. marta 2020. godine dodavanjem novih odredaba koje predviđaju organizaciju i održavanje parlamentarnih sjednica putem sredstava elektronske komunikacije koja omogućavaju komunikaciju na daljinu. Nove odredbe o sjednicama na daljinu važeće su samo u slučaju vanrednog stanja, epidemije, prirodnih i drugih katastrofa.⁷ Odluku o održavanju sjednice Sejma na daljinu donosi predsjednik Sejma nakon konsultacija sa Savjetom starješina.⁸ Izmjenama Poslovnika predviđeno je da će predsjednik pravilnikom propisati način identifikacije lica prilikom upotrebe sredstava elektronske komunikacije, uzimanje riječi, učešće u glasanju, obezbjeđivanje sigurnosti sistema informaciono-komunikacionih tehnologija.⁹

Na 34. vanrednoj sjednici održanoj 7. aprila 2020. godine **Donji dom Parlamenta Slovenije (Državni zbor)** usvojio je po skraćenom postupku izmjene Poslovnika.¹⁰ Svrha izmjena i dopuna Poslovnika, prema obrazloženju predloga izmjena i dopuna, je uspostavljanje pravne osnove za održavanje sjednica odbora i sjednica Državnog zbora na daljinu, budući da bi zahtijevano fizičko prisustvo poslanika moglo biti opasno zbog zaraze korona virusom. Naime, Državni zbor na sjednicama (radnih tijela i plenarnoj sednici) odlučuje jedino ako je prisutna većina poslanika. Cijl amandmana na Poslovnik je, dakle, organizacija rada u izuzetnim okolnostima kako bi Državni zbor neometano funkcionisao. Kako dotadašnji tekst Poslovnika nije regulisao način rada u vanrednim okolnostima, na primjer u slučaju prirodnih i drugih katastrofa, poput masovne pojave zaraznih bolesti ili epidemije COVID-19, predloženo je se da je u takvim slučajevima rad Državnog zbora, odnosno plenarne sjednice i sjednice radnih tijela omoguće na daljinu putem upotrebe

⁶ ECPRD Request No. 4365, Amendments to the Rules of Procedure related to Covid -19 outbreak, 30 March 2020

⁷ Sigma and OECD, Mapping the EU member states' public administration responses to the COVID-19 pandemic, Part 3: Accountability, 1-7 April 2020

⁸ Savjet starješina čine: predsjednik sejma, potpredsjednici i predsjednici klubova.

⁹ REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, art. 198a -198m

<http://www.sejm.gov.pl/prawo/regulaminy/kon7.htm> (pristupljeno 13.4.2020)

¹⁰ Državni zbor –Seje <https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/glasovanje?mandat=VIII&seja=33.%20Izredna&uid=C1257A70003EE753C125854300581872> (pristupljeno 13.4.2020)

informativnih i komunikativnih tehnologija. Svrha i osnovni princip održavanja sjednica na daljinu su zaštita bezbjednosti i zdravlja i poslanika i zaposlenih, kao i obezbjeđivanje funkcionisanja Državnog zbora, te organizovanje rada kako bi Državni zbor mogao neometano i efikasno da djeluje i preduzima hitne mjere u okviru svojih nadležnosti, konkretno u cilju borbe protiv epidemije korona virusa. **Kako se navodi u Obrazloženju, ovaj predlog izmjena i dopuna Poslovnika slijedi osnovne principe parlamentarizma, tj. pravo nezavisne i slobodne rasprave, pravo poslanika na učešće, javno odlučivanje poslanika itd.** Ovakav način funkcionisanja Državnog zbora biće javan jer samo u tom slučaju javnost može kontrolisati funkcionisanje Parlamenta. Uspostavljanje nove pravne osnove za održavanje sjednica na daljinu ne ograničava suštinska pravila zakonodavnog postupka.

U skladu sa izmjenama i dopunama, sjednica na daljinu je sjednica na kojoj dio poslanika učestvuje izvan sjedišta Državnog zbora putem informativnih i komunikativnih tehnologija, što omogućava održavanje rasprave i glasanje na daljinu. Predsjednik Državnog zbora, u skladu sa odlukom Kolegijuma predsjednika, može sazvati sjednicu na daljinu u slučaju prirodne ili druge ozbiljne katastrofe ili drugih vanrednih okolnosti, kada je nemoguće sazvati sjednicu u Državnom zboru zbog rizika po zdravlje i sigurnost poslanika, a kada je to neophodno zbog usvajanja odluka koje se ne mogu odložiti. **Kolegijum odlučuje o postojanju vanrednih okolnosti i sazivanju i održavanju sjednice na daljinu.** Odluka o održavanju sjednice na daljinu donosi se ako predlog podrže šefovi parlamentarnih grupa, čiji članovi predstavljaju najmanje dvije trećine svih poslanika u Državnom zboru. Prilikom donošenja odluke o održavanju sjednice na daljinu, Kolegijum utvrđuje tok sjednice, vremenske rokove za razmatranje pitanja i vremenski rok u kojem radno tijelo mora da pripremi i podnese predsjedniku Državnog zbora izvještaj o razmatranju pojedinog pitanja, kao i vrijeme za raspravu i glasanje.

Odluku o tome da li će prisustvovati sjednici na daljinu poslanik dostavlja predsjedniku Državnog zbora u roku koji odredi Kolegijum prilikom odlučivanja o održavanju sjednice. Ukoliko poslanik prisustvuje sjednici na daljinu, mora obezbijediti da njegov komunikativni uređaj bude povezan na mrežu koja omogućava prenos slike i zvuka ili samo zvuka, pod uslovom da se njegov identitet može nedvosmisleno utvrditi. Predsjednik Državnog zbora saziva sjednicu na daljinu sa određenim dnevnim redom. Pri određivanju kvoruma, prisutnima se smatraju poslanici koji su prisutni u Državnom zboru i oni koji prisustvuju putem informativnih i komunikativnih tehnologija. Državni zbor odlučuje ukoliko sjednici prisustvuje većina svih poslanika. Shodno tome, u slučaju sjednice na daljinu, dio poslanika može biti prisutan u Državnom zboru, kao i predsjednik ili predsjedavajući i, naravno, stručna služba Državnog zbora.

Sjednica na daljinu se snima, a glasanje je javno. Poslanici koji glasaju na daljinu glasaju koristeći uređaj za glasanje. U nedostatku takvog uređaja, glasaju na način što izgovaraju ZA, PROTIV ili UZDRŽAN, podizanjem zelene, crvene ili bijele karte ili na bilo koji drugi dogovoreni način koji jasno pokazuje volju poslanika. Predsjedavajući radnog tijela saziva sjednicu na daljinu samo ukoliko je potrebno da raspravlja o pitanjima koja Državni zbor razmatra na daljinu. Osim toga, Kolegijum predsjednika može održati sastanak na isti način, tj. na daljinu.

Nakon završetka sjednice, priprema se i objavljuje zapisnik sa sjednice koji sadrži podatke o prisustvu sjednici, imena poslanika koji su prije sjednice najavili učešće na sjednici na daljinu i rezultate glasanja.¹¹

¹¹ Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega Zbora

<https://imss.dz-rs.si/IMiS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/09872b3d1f78adf05fbf0cfc6dbd669602cbb87127067821eaaaae212f535f96> (13.4.2020)

Izvori informacija

Basic Law for the Federal Republic of Germany

[https://www.btg-](https://www.btg-bestellservice.de/se/index.php?sid=164ed98ccb88ac6b0af099234b42baf0&navi=1&subnavi=50&anr=80201000)

[bestellservice.de/se/index.php?sid=164ed98ccb88ac6b0af099234b42baf0&navi=1&subnavi=50&anr=80201000](https://www.btg-bestellservice.de/se/index.php?sid=164ed98ccb88ac6b0af099234b42baf0&navi=1&subnavi=50&anr=80201000)

Državni zbor –Seje

<https://www.dzrs.si/wps/portal/Home/deloDZ/seje/glasovanje?mandat=VIII&seja=33.%20Izredna&uid=C1257A70003EE753C125854300581872>

ECPRD Request No. 4365, Amendments to the Rules of Procedure related to Covid -19 outbreak, 30 March 2020

EUROPEAN PARLIAMENT DECISION OF THE BUREAU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 20 March 2020 supplementing its Decision of 3 May 2004 on rules governing voting

Predlog sprememb in dopolnitev Poslovnika Državnega Zbora

<https://imss.dz-rs.si/IMiS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/09872b3d1f78adf05fbf0cfc6dbd669602cbb87127067821eaaaae212f535f96>

REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, art. 198a -198m

<http://www.sejm.gov.pl/prawo/regulamin/kon7.htm>

Rules of Procedure of the European Parliament, Rules 22(2), 25(4), and 192 (1)

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02-TOC_EN.html

Rules of Procedure of the German Bundestag <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80060000.pdf>

Sigma and OECD, Mapping the EU member states' public administration responses to the COVID-19 pandemic, Part 3: Accountability, 1-7 April 2020

STATUTAS DĒL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTO NR. I-399 33, 34 IR 53 STRAIPSNŪ PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO DVIDEŠIMT DEVINTUOJU SKIRSNIU, 2020 m. kovo 17 d. Nr. XIII-2813, Vilnius

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/caea0602686d11eaa02cacf2a861120c?jfwid=lqhyiw89e>

Broj: 10/2020

Klas. br: 00-52-4/20-

Datum: 14. april 2020. godine

Pripremio: Istraživački centar Skupštine Crne Gore

** Istraživački centar Skupštine Crne Gore, prilikom izrade istraživačkih radova, koristi se javno dostupnim podacima i podacima iz baza ograničenog pristupa, strogo vodeći računa o kredibilnosti izvora. Centar ulaže sve razumne napore da informacije sadržane u istraživačkom radu budu tačne i potpune, ali ne snosi odgovornost za eventualnu netačnost i nepotpunost istih. Istraživački radovi se koriste samo u svrhu za koju su izrađeni, a u skladu sa Pravilima o izradi istraživačkih radova. Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore, niti neophodno drugih institucija ili organizacija čiji se podaci koriste za izradu rada.*

*** Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.*